

Religionskunskap

Delprov B

Årskurs

9

Elevens namn och klass/grupp

12

Läs påståendena (a) – (i). Markera endast med **ett** kryss vilken av rutorna som varje påstående stämmer in på. Fler än ett kryss per rad gör svaret ogiltigt.

Påstående	Stämmer endast med judendom	Stämmer endast med kristendom	Stämmer med både judendom och kristendom	Stämmer inte med någon av de två religionerna
(a) Enligt traditionen inom denna religion anses ko och kyckling vara tillåten mat, det vill säga kosher.				
(b) Enligt traditionen inom denna religion brukar pojkarna omskäras.				
(c) Enligt traditionen inom denna religion mottog Mose tio budord av Gud på Sinai berg.				
(d) Enligt traditionen är intresset inte så stort för spekulation* kring vad som händer efter döden.				
(e) Inom en huvudinriktning måste prästerna leva i celibat.				
(f) Jesus är en viktig person.				
(g) Enligt traditionen är ett mål för människan att upphäva livstörsten (begäret).				
(h) Människor firar påsk till minne av Jesu lidande, död och uppståndelse.				
(i) Människor tror endast på en gud.				

* Spekulation: Tankar, funderingar.

13

Tänkarna om vad som händer efter döden är viktiga inom alla världsreligioner. Ofta påverkar dessa tankar hur troende lever sina liv och vilka handlingar de väljer att utföra.

Välj **tre** världsreligioner. Vilka **likheter** finns mellan dessa religioner när det gäller följande fråga:

Hur kan människors sätt att leva påverkas av deras religiösa tankar kring livet efter döden?

TÄNK PÅ

Om du inte kan skriva om tre världsreligioner är det bättre att skriva om två än ingen alls.

[illegible]

14

Läs igenom nedanstående pratbubblor och gör sedan uppgifterna på nästa sida.
Det är sista dagen i skolan innan påsklov. Läraren sitter i skolmatsalen och pratar med tre elever om deras planer inför lovet.

Läraren

Det är snart påsklov. Hur ska ni fira påsk? Har ni några speciella traditioner?

Alexander

Vi har inga religiösa traditioner i min familj. Vi tror inte på Gud. På lördag drar vi upp till fjällen och åker skidor. På påskafton brukar vi få påskägg med godis. Ni då?

Rebecca

Vi kommer att vara hemma och samlas hela familjen. För oss är det nästan den viktigaste högtiden på hela året.

Vi kallar den Pesach. På vårt påskbord finns bland annat det osyrade brödet, ägg och persilja som man doppar i salt vatten. Hur firar ni Anna?

Anna

Vi firar också påsk. Vi har inte så hårda mattraditioner som du Rebecca, men ofta äter vi ägg.

Mamma har berättat att under hennes barndom var alla tvungna att ta det lugnt på långfredagen. Vuxna fick inte jobba och barn fick knappt leka. Däremot på påskdagen var det fest och glädje.

Så är det inte riktigt för mig idag, även om jag har flera kompisar som är mer religiöst engagerade. Men jag och familjen går alltid på gudstjänst på påskdagen.

Läraren

Ja, det är verkligen roligt att höra om era olika traditioner. Nu måste jag springa. Jag har lektion om sju minuter.
Trevlig helg!

a) Vilka olika religioner/livsåskådningar tillhör antagligen Alexander, Rebecca och Anna? Markera ditt val genom att sätta **ett** kryss i rätt ruta. Fler än ett kryss per rad gör svaret ogiltigt.

	Alexander	Rebecca	Anna
Ateism			
Buddhism			
Hinduism			
Islam			
Judendom			
Kristendom			

b) Vilken är den religiösa bakgrunden till varför Rebecca firar påsk/Pesach? Ringa endast in **ett** alternativ.

- a) Hon firar till minne av Abrahams förbund med Gud.
- b) Hon firar till minne av guden Shivas födelse.
- c) Hon firar till minne av Muhammeds död.
- d) Hon firar till minne av Jesu sista måltid.
- e) Hon firar till minne av hur Mose räddade sitt folk från slaveriet i Egypten.

c) Vilken är den religiösa bakgrunden till att Anna firar påsk/Pesach? Ringa endast in **ett** alternativ.

- a) Hon firar till minne av att Abraham skulle offra sin son till Gud.
- b) Hon firar till minne av att Siddharta Gautama föddes.
- c) Hon firar till minne av att Mose mottog tio Guds bud.
- d) Hon firar till minne av Jesu död och uppståndelse.
- e) Hon firar till minne av att Muhammed blev Guds profet.

Läs igenom informationen nedan och gör därefter uppgiften på nästa sida.

Vem är du – din identitet?

Vår identitet, vilka vi är, påverkas av allt möjligt runt omkring oss. Vi har olika identiteter i olika sammanhang. Till exempel kan vi ha en identitet i skolan och en annan i fotbollslaget eller hemma.

Många människors identitet påverkas av den religion de tillhör. Identitet handlar bland annat om hur man uppfattar sig själv i förhållande till andra. Identiteten kan också förändras över tid.

Här nedan följer ett påhittat exempel på hur religion kan påverka en persons identitet.

John bor i ett litet samhälle i södra USA. Hans identitet och personlighet har påverkats av religion och av hans föräldrar som är djupt troende kristna. Även John har en stark tro på Gud. Av föräldrarna har han fått sina kristna värderingar, t.ex. att man ska ställa upp för svaga och utsatta i samhället. John är mycket aktiv i församlingen och deltar i kyrkans ungdomsaktiviteter. Han utbildar sig till ungdomsledare och känner att han har en viktig uppgift som ger honom uppskattning och stärkt självförtroende. John ber till Gud varje kväll för att få svar på vem han är och hur han ska handla i livet. Han tackar också Gud för att han har sin familj, många vänner, sin församling och ett tryggt och ekonomiskt stabilt liv. Genom Gud känner han sig trygg i svåra situationer.

TÄNK PÅ

- Om tonåringen är buddhist och bor i Thailand tror jag att hans/hennes identitet påverkas genom att...
- Om tonåringen är muslim och bor i Sverige tror jag att hans/hennes identitet påverkas genom att...

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

16

Här nedan finns ett påhittat brev från en buddhistisk pojke. I brevet finns flera faktafel om buddhism.

Läs brevet och skriv **två** av faktafelen.

TÄNK PÅ

- Skriv endast **två** av faktafelen.
- Du behöver inte ange någon förklaring.

Hej!

Jag är en buddhistisk kille som heter Suttirak, är 14 år och bor med min pappa och lillebror i den thailändska turistorten Krabi. I vårt hem finns ett litet altare med en buddhastaty. Vid altaret brukar jag tända rökelse och tänka på min döda mamma och syster. Jag tror att jag kommer att träffa dem i paradiset när jag dör. Vid altaret brukar jag även be till mina gudar Shiva och Ganesha. På morgnarna brukar jag väckas av munkarna som går runt och slamrar med sina matkär. De kallar på uppmärksamhet då de tigger mat. Ofta brukar jag skänka mat till dem. Det gör jag för att få en bättre själ. Flera av mina kompisar har tillbringat en tid i kloster, för att lära sig mer om buddhismen och livet som munk. Vissa av munkarna lever med sina fruar i klostret. Vi får se om jag provar på klosterlivet i framtiden. Just nu nöjer jag mig med att gå på fredagsbönen. Dessutom försöker jag leva som en så god människa som möjligt.

Hej då! / Suttirak

Faktafel 1:

Faktafel 2:

17

Läs igenom texten och studera bilderna. Gör därefter uppgiften på nästa sida.

Vem/vilka tycker du har störst **ansvar** för att barn och ungdomar ska slippa att arbeta under svåra förhållanden i fabriker?

Välj **två** av alternativen (a-d) i den grönfärgade rutan nedan. Argumentera på olika sätt för att de alternativ du valt kan anses ha störst **ansvar**.

- (a) **Butikerna** i Sverige som köper in kläderna och säljer dem.
- (b) **Konsumenterna**, det vill säga vi som köper kläderna i Sverige.
- (c) **Politiker** i de länder där kläderna tillverkas.
- (d) **Journalister** som har till uppgift att granska och rapportera.

Använd gärna nedanstående meningar i ditt resonemang:

Jag anser att störst ansvar ligger hos alternativ.....för att.....

Jag anser också att stort ansvar ligger hos alternativ.....för att.....

TÄNK PÅ

- Det spelar inte stor roll vilka alternativ du väljer, det är argumentationen som är det viktiga.
- Visa på konsekvenser.
- Problematisera, t.ex genom att visa på varför frågan är svår att avgöra.

[illegible]

[illegible]

18

Många konflikter i världen, både förr och nu, har kopplingar till olika religioner. Det är dock svårt att skilja på vad som är religiösa, politiska och ekonomiska orsaker.

Kryssa för det svarsalternativ som stämmer bäst på varje delfråga.

a) Israeler och palestinier har sedan en lång tid tillbaka en konflikt i Mellanöstern.

Vad handlar konflikten om?

- Vem som har rätt till landområdena i och kring Israel..... ☐
- Att kristna ska få samma rättigheter som judar i Mellanöstern. ☐
- Att muslimer vill ha rätt att besöka Muhammeds födelsestad..... ☐
- Att olika grupper vill ha tillgång till oljefyndigheter i området..... ☐

b) Organisationen IS strider idag (2015) i Syrien och Irak.

Vilket är IS mål?

- Att muslimer, kristna och judar ska få samma rättigheter i hela Mellanöstern..... ☐
- Att införa demokrati i Syrien och Irak..... ☐
- Att skapa en islamisk stat vars grund vilar på Koranen och sharia..... ☐
- Att kvinnor och män ska bli jämställda i samhället ☐

[illegible]

19

Buddha och Jesus är viktiga namn inom var sin världsreligion.

Vad stämmer in på Buddha och vad stämmer in på Jesus? Sätt **ett** kryss på varje rad. Fler än ett kryss per rad gör svaret ogiltigt.

	Enligt traditionen...	BUDDHA (ur ett buddhistiskt perspektiv)	JESUS (ur ett kristet perspektiv)	INGEN AV DEM
a	... levde han för ca 2500 år sedan.			
b	... föddes han i en krubba i Betlehem.			
c	... var han Guds son.			
d	... var han en profet.			
e	... sa han att den som är utan synd skall kasta den första stenen på den som var anklagad.			
f	... sa han att allt är lidande.			
g	... utvandrade han till Medina.			
h	... tog han på sig alla människors synder.			
i	... valde han den gyllene medelvägen.			
j	... mottog han av Gud de tio budorden.			
k	... höll han en känd predikan i Benares om de fyra ädla sanningarna.			
l dog han på korset i Jerusalem.			

20

Läs dialogen nedan innan du gör uppgiften på nästa sida

Jag anser verkligen
att det är föräldrars ansvar
att lägga sig i sina barns
”dator-/internetvanor”.

Det håller jag inte
med om. Tonåringar måste
ha frihet och ta ansvar själva. De
ska själva få bestämma vilka
internetsidor de besöker, vilka
spel de spelar och hur mycket tid
de sitter vid datorn.

(a) Skriv **två** argument för att föräldrar **inte** ska lägga sig i vad deras tonåringar gör vid datorerna och hur mycket tid de ägnar åt dataspel och internet.

Argument 1

Föräldrar ska **inte** lägga sig i för att....

Argument 2

Föräldrar ska **inte** lägga sig i för att....

Du måste använda begreppen **frihet** och **ansvar** i ditt resonemang.

[illegible]

21

Para ihop rätt förklaring i de färglagda figurerna med de nyreligiösa rörelserna i rutan. Gör detta genom att skriva rätt siffra på raden i varje figur.

Nyreligiösa rörelser

1. New Age
2. Krishna-rörelsen
3. Scientologkyrkan
4. Livets ord

Har sitt
ursprung i
Hinduismen.

Har viss
samhörighet med
pingströrelsen.

Kan vara en
blandning mellan
religion, psykologi
och astrologi. Har
ingen bestämd
grundare.

Är vanlig i USA där
den är accepterad
som en etablerad
religion, vilket den
inte är i alla länder.
Grundad av L. Ron
Hubbard.

22

(a) Skriv rätt världsreligion (judendom, kristendom, islam, hinduism eller buddhism) i de blåmarkerade rutorna i vänsterspalten.

Skriv endast **en** världsreligion i varje ruta.

Första deluppgiften är redan löst.

b) Para ihop meningarna med förklaringarna på nästa sida. Skriv siffran på förklaringen i de rödmarkerade rutorna i den högra spalten.

Skriv endast **en** siffra i varje ruta, använd inte samma siffra mer än en gång.

Första deluppgiften är redan löst.

Världsreligion (Skriv en världsreligion)	Religiös handling/ konkret religiöst uttryck	Förklaring (Skriv en siffra)
a) Inom... <i>kristendomen</i>	...brukar man döpa sina barn...	3
b) Inom...	...brukar man tvätta sig innan man ber...	
c) Inom...	...brukar man konfirmera sig...	
d) Inom...brukar man fira Yom Kippur...	
e) Inom...	...brukar man be till guden Ganesha eller Parvati ...	
f) Inom...	...brukar man ge mat till munkar...	
g) Inom...	...brukar många fasta under Ramadan...	

Välj bland nedanstående förklaringar när du löser uppgift b.

Siffrorna i bubblorna skriver du i de rödmarkerade rutorna som du hittar på vänster sida. Tre förklaringar kommer att bli över.

1... för att visa Gud respekt.

2....för att visa godhet.

~~3. ... för att bli en del av
Guds gemenskap.~~

4....för att ha möjlighet
att få förlåtelse.

5. ... för att få hjälp
med sina studier.

6. ...för att minnas
förstörelsen av templet i
Jerusalem och för att tänka på
sina fel och misstag och att
försöka försonas.

7. ... för att visa respekt
för Buddha.

8. ... för att påminnas
om att Jesus dog
för vår skull.

9. ...för att man bl.a. ska bli
påmind om hur fattiga har
det och tänka extra
mycket på Gud.

10. ... för att bekräfta sin tro.

23

Läs igenom nedanstående tankebubblor som kan ge dig idéer till uppgiften på nästa sida.

Alla verkar så
lyckliga på Facebook och
Instagram. Kan det stämma
att de verkligen är så
lyckliga egentligen?

Hur är det
egentligen på film
och tv? Hur beskrivs
lycka där?

Tänk om lycka
verkligen kunde vara
den lycka som
beskrivs i sagor.

Resonera om hur lycka beskrivs i **olika medier** och jämför med hur det är i verkligheten. Ge exempel från **två medier**: böcker, film, tv-program, musik, tidningar eller internet.

- Det räcker att du tar upp två medieformer i ditt resonemang.
- Se nyanser i de medieformer du väljer.

• Jag tycker att den typen av lycka som beskrivs i inte stämmer överens med hur det är i verkligheten för att....

• Jag tycker att den typen av lycka som beskrivs i stämmer överens med hur det är i verkligheten för att....

[illegible]

[illegible]

Den romersk-katolska kyrkan har en negativ inställning till preventivmedel*.

Förklara hur denna inställning på olika sätt kan påverka samhället och dess invånare i katolska länder.

Använd olika perspektiv, t.ex.
 individ/samhälle eller ekonomiskt
 utvecklat/mindre ekonomiskt
 utvecklat land.

[illegible]

* Preventivmedel: Något som används när man har sex, för att man inte ska bli gravid, t.ex. kondomer eller p-piller.

Bildförteckning

Sida 4	CofkoCof. Amerikansk cemetery i Normandie. https://sv-se.mostphotos.com/904829/american_cemetery-in-normandy
Sida 6	ö. Frugan. Påskägg. https://sv-se.mostphotos.com/5780246/paskagg
Sida 6	m. Karkozphoto. Matzoh. https://sv-se.mostphotos.com/6292219/matzoh
Sida 6	n. Aleksandr Ugorenkov. Tre ägg. https://sv-se.mostphotos.com/500521/three-egg
Sida 8	http://sv-se.mostphotos.com/4262099/skateboard
Sida 9	Vasyl Duda. Human face with question mark. https://sv-se.mostphotos.com/4346666/human-face-with-question-mark
Sida 11	https://openclipart.org
Sida 12	ö User_49841. Young worker. https://sv-se.mostphotos.com/6384741/young-worker
Sida 12	n.v. Imagex. Old Dehli, Dehli, India. https://sv-se.mostphotos.com/4849591/old-delhi-delhi-india
Sida 12	n.v. Stocksnapper. Jeans. https://sv-se.mostphotos.com/1087083/jeans
Sida 12	n.h. Elena Elisseeva. Stacken av tröjor. https://sv-se.mostphotos.com/2121239/stack-of-sweaters
Sida 15	http://pixabay.com/sv/soldat-kriget-patrull-scout-60725/
Sida 17	http://pixabay.com/sv/buddha-buddhism-guld-wat-479588/
Sida 17	http://pixabay.com/sv/jesus-staty-monument-skulptur-268572/
Sida 18	User_50435. Computer guy. https://sv-se.mostphotos.com/6811752/computer-guy
Sida 19	Antonio Guillem. Beautiful arab woman browsing her smart phone. https://sv-se.mostphotos.com/6050760/beautiful-arab-woman-browsing-her-smart-phone
Sida 21	Nikki Zalewski. Distant Healing Website Banner. https://sv-se.mostphotos.com/8941011/distant-healing-website-banner
Sida 24	Elena Elisseeva. Flicka i provbänk. https://sv-se.mostphotos.com/30368/girl-on-bench

Formulär för sammanställning av elevresultat. Ämnesprovet i religionskunskap åk 9, 2015.

Namn:		Flicka ☐		SvA ☐			
		Pojke ☐					
Födelsedatum:		Skola:		Kommun:			
Förmåga	Delprov	Del av kunskapskrav	Belägg nivå E	Belägg nivå C	Belägg nivå A		
1. Analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa.	A	1	Uppg. 1 ☐				
		2	Uppg. 2 ☐	Uppg. 2 ☐			
		2	Uppg. 6 ☐	Uppg. 6 ☐	Uppg. 6 ☐		
		2	Uppg. 8 ☐	Uppg. 8 ☐	Uppg. 8 ☐		
		1	Uppg. 10 ☐	Uppg. 10 ☐			
	B	2	Uppg. 12 ☐	Uppg. 12 ☐	Uppg. 12 ☐		
		1	Uppg. 13 ☐	Uppg. 13 ☐	Uppg. 13 ☐		
		1	Uppg. 14 ☐	Uppg. 14 ☐			
		1	Uppg. 16 ☐				
		2	Uppg. 19 ☐	Uppg. 19 ☐	Uppg. 19 ☐		
		2	Uppg. 21 ☐				
		1	Uppg. 22 ☐	Uppg. 22 ☐			
			Antal belägg nivå E		Antal belägg nivå C		Antal belägg nivå A
2. Analysera hur religioner påverkar och påverkas av förhållanden och skeenden i samhället.	A	3	Uppg. 4 ☐	Uppg. 4 ☐			
		3	Uppg. 5 ☐	Uppg. 5 ☐	Uppg. 5 ☐		
		3	Uppg. 9 ☐	Uppg. 9 ☐	Uppg. 9 ☐		
	B	3	Uppg. 18 ☐	Uppg. 18 ☐	Uppg. 18 ☐		
		3	Uppg. 24 ☐	Uppg. 24 ☐	Uppg. 24 ☐		
		Antal belägg nivå E		Antal belägg nivå C		Antal belägg nivå A	
3. Reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet.	A	4	Uppg. 7 ☐	Uppg. 7 ☐	Uppg. 7 ☐		
	B	4	Uppg. 15 ☐	Uppg. 15 ☐	Uppg. 15 ☐		
		4	Uppg. 23 ☐	Uppg. 23 ☐	Uppg. 23 ☐		
			Antal belägg nivå E		Antal belägg nivå C		Antal belägg nivå A
4. Resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar utifrån etiska begrepp och modeller.	A	5	Uppg. 3 ☐	Uppg. 3 ☐	Uppg. 3 ☐		
		5	Uppg. 11 ☐	Uppg. 11 ☐	Uppg. 11 ☐		
	B	5	Uppg. 17 ☐	Uppg. 17 ☐	Uppg. 17 ☐		
		5	Uppg. 20 ☐	Uppg. 20 ☐			
			Antal belägg nivå E		Antal belägg nivå C		Antal belägg nivå A
			Totalt antal belägg nivå E		Totalt antal belägg nivå C		Totalt antal belägg nivå A
			Belägg för nivå E finns för alla förmågor ☐		Belägg för nivå C finns för alla förmågor ☐		Totalt antal belägg nivå C+A
				Totalt antal belägg:		Provbetyg:	
Provbetyget sammanfattar de kunskaper du visat i det nationella provet. Slutbetyget behöver inte alltid vara detsamma som provbetyget eftersom det grundar sig på alla kunskaper du visat i ämnet.							

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession